

Nr 317

Av fröken Wetterström och herr Staxäng, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fria läroböcker m. m. vid folkskolor.

Statligt bidrag utgår för närvarande till de kommuner som tillhandahåller folkskolebarnen fria läroböcker. Det föreligger således ingen skyldighet för kommunerna att förfara sålunda, utan detta sker på helt frivillig grund, varvid statsbidraget är avsett att tjäna som viss stimulans.

Det finns åtskilligt att invända mot principen om att läroböcker skall utdelas såsom gåva. Det är uppenbart, att den fria tillgången i sig själv föranleder slarv och slöseri. Någon aktning för materielens värde kan på så sätt inte skapas. Läroboken har kommit att betraktas som en ren förbrukningsartikel, vilken efter användandet icke representerar något värdefullt. Vid upprepade tillfällen har det vitsordats, hur vårdslöshet uppamats liksom så ofta sker då något erhålles gratis. Ur ren uppfostringsynpunkt föreligger därför vissa skäl att icke hävda berörda princip.

Man kan också hävda att den allmänna inkomstutvecklingen och den därav följande välståndsökningen utgör tillräckliga skäl för att ett system med fria läroböcker icke längre är befogat.

Även om man icke hyser de principiella betänkligheterna mot systemet, kan man med fog ifrågasätta huruvida statsbidrag för ändamålet skall utgå. Utredningen om förenklad statsbidragsgivning har i ett betänkande den 27 januari 1956 hävdats, att statligt bidrag icke bör utgå. I samband med upphävande av statsbidragsförfattningen bör man emellertid — fortfarande enligt utredningen — införa föreskrift i folkskolestadgan om skyldighet för skoldistriktet att tillhandahålla läroböcker.

Enligt vår mening föreligger det starka skäl som talar för ett upphävande av statsbidraget, varför vi i detta avseende helt instämmer i utredningens resultat.

Emellertid synes det olämpligt att föreskriva skyldighet för kommunerna att tillhandahålla fria läroböcker. Detta bör även i fortsättningen få vara en kommunernas enskilda angelägenhet.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts hemställan om ett förslagsanslag av 9 960 000 kronor till Folk-

skolor m. m.: Bidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fria läroböcker m. m., samt uppdraga åt utskottet att i anledning härav vidtaga erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 26 januari 1957

Karin Wetterström

Ernst V. Staxäng